

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **R. N.**, zast. advokátem Mgr. Michalem Poupě, se sídlem AK Konviktská 291/24, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 1 A 66/2017 - 39,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 1 A 66/2017 - 39, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2017 č. j. CPR-10038-4/ČJ-2017-930310-C232; tímto rozhodnutím žalovaný zamítl jako nepřipustné odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly a pátrání a eskort ze dne 10. 3. 2017, č. j. KRPA-87376-14/ČJ-2017-000022-ZAM, ve věci správního vyhoštění.

[2] Ze spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 9. 3. 2017 byla provedena podle § 167 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, policejní akce „Rohlík 2017“, a to speciálně se zaměřením na kontrolu cizinců, kteří jsou na území hl. m. Prahy zaměstnání bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání. V rámci akce byl kontrolován při výkonu práce baliče zboží mimo jiné i stěžovatel, který byl vyzván k předložení dokladů; předložil cestovní pas Ukrajiny, ve kterém měl vylepeno pouze polské vízum typu D č. 009292253 s platností od 5. 12. 2016 do 2. 6. 2017 s délkou pobytu na 180 dnů. Stěžovatel nepředložil povolení k výkonu zaměstnání (zelenou nebo modrou kartu) na území České republiky. Následně bylo zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců.

[3] Dne 10. března 2017 vydal správní orgán 1. stupně rozhodnutí č. j. KRPA-87376-14/ČJ-87376-14/2017-000022-ZAM, na základě kterého bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců se zákazem pobytu na území členských států EU na dobu jednoho roku. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo stěžovateli předáno osobně dne 10. 3. 2017. Součástí správního spisu je písemný záznam ze dne 10. 3. 2017, na základě kterého se stěžovatel vzdal práva na odvolání proti vydanému rozhodnutí o správním vyhoštění.

[4] V žalobě stěžovatel namítal, že po vydání rozhodnutí byl pod nátlakem Policie ČR a v hektické situaci bez možnosti poradit se s právním zástupcem a byl donucen vzdát se svého práva na odvolání. Poukazoval na skutečnost, že dané správní řízení trvalo od zahájení do jeho údajně pravomocného ukončení v prvním stupni v řádu jednotek hodin, což je nestandardní postup a je zcela zřejmé, že takto komplexní problematiku přesahující do práva Evropské unie nelze v tak krátké době kvalifikovaně posoudit. Poukazuje na to, že celé řízení u správního orgánu bylo hektické, zkratkovité, zcela nezohledňující právo na spravedlivý proces. Pokud by bylo možné na vzdání se práva na odvolání nahlížet jako na právní jednání, pak by v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu muselo být i tak neúčinné, jelikož nesplňuje požadavky § 37 zákona 500/2004 Sb., správního řádu. Ze spisu správního orgánu nelze dovodit, že by se stěžovatel vzdal svého práva na odvolání ústně, tudíž musí být úkon posuzován jako písemný. V takovém případě pak nejsou splněny požadavky § 37 odst. 2 správního řádu. Argumentace správního orgánu o tom, že nebyl pod nátlakem, jelikož do protokolu uvedl, že se chce vrátit domů, je zcela irrelevantní. Stěžovatel uvedl, že pokud by byl poučen o svých právech a povinnostech v mateřském jazyce, tedy pokud by správní řízení bylo vedeno po právu, mohl se po ukončení vyslání zahraničním zaměstnavatelem vrátit do své vlasti bez protiprávního rozhodnutí o správním vyhoštění. Nesouhlasí s tvrzením žalovaného správního orgánu, že neshledal ani v jiných ohledech předpoklady pro přezkum rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, aniž by toto jakkoliv odůvodnil. Žalovaný konstatuje, že stěžovatel vykonával na území ČR práci neoprávněně, jelikož k tomu neměl platné povolení. Správní orgán nicméně nepodloženě odmítl aplikovat § 98 písm. k) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES, jelikož stěžovatel je zaměstnancem polské společnosti a do České republiky byl vyslán v rámci poskytování služeb zaměstnavatelem usazeným v jiném členském státu Evropské unie.

[5] Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Konstatoval, že odvolání bylo zamítnuto dle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřípustné, neboť stěžovatel po oznámení rozhodnutí se práva na odvolání písemně vzdal. Městský soud vycházel z nesporného faktu, že správní spis obsahuje pod položkou 16 stěžovatelem podepsané prohlášení ze dne 10. 3. 2017, kterým se vzdává práva na odvolání proti rozhodnutí č. j. KRPA-87376-14/ČJ-2017-000022-ZAM, ze dne 10. 3. 2017. Stěžovatel podpisem stvrdil, že se práva na odvolání vzdává na základě svobodné vůle a byl řádně poučen o právních následcích vzdání se práva na odvolání. Městský soud neshledal namítanou absenci náležitostí podání dle § 37 odst. 2 správního řádu, jak stěžovatel namítal; ze sepsaného prohlášení je zcela patrné, kdo toto prohlášení činí, před jakým správním orgánem a čeho se týká. Městský soud s ohledem na skutečnosti, které z obsahu správního spisu vyplynuly, dospěl k závěru, že neobstojí ani námitky ohledně absence poučení o právech a povinnostech stěžovatele v mateřském jazyce; již v úvodu protokolu o vyjádření účastníka

pokračování

řízení stěžovatel výslovně prohlásil a podepsal, že nežádá tlumočníka, neboť rozumí jazyku, v němž je řízení vedeno. Z obsahu protokolu je zároveň patrné, že byl stěžovatel dotazován na různé skutečnosti týkající se jeho pobytu na území České republiky, přičemž na všechny otázky odpovídal srozumitelně a přiléhavě. Městský soud připustil, že celé správní řízení trvalo krátkou dobu, nicméně délka správního řízení ještě neznamená sama o sobě nezákonnost správního rozhodnutí, neboť nezákonnost je dána porušením správního řádu či zákona o pobytu cizinců, nikoliv však pouze délkou řízení.

[6] V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2017, č. j. CPR-10038-4/ČJ-2017-930310-C232, pouze v rozsahu, v jakém toto rozhodnutí bylo vydáno, s tím, že pokud stěžovatel dne 10. 3. 2017 učinil úkon, kterým se vzdal práva na odvolání ve věci jeho správního vyhoštění, pak správní orgán oprávněně dle § 92 odst. 1. věta 1. zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, odvolání stěžovatele proti rozhodnutí o zamítnutí jako nepřipustné zamítl. Soud v tomto postupu správního orgánu neshledal žádnou nezákonnost.

[7] Stěžovatel jak v odvolacím řízení, tak v řízení o správní žalobě opakovaně namítal, že uvedené vzdání se práva na odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění nebyl jeho svobodný projev, byl učiněn v hektické situaci, pod nátlakem prvostupňového správního orgánu a bez porozumění danému jednání. K prohlášení o vzdání se práva na odvolání před správním orgánem tedy nelze přihlížet, jelikož uvedené nenaplnuje znaky vyžadované zákonem pro relevantní právní jednání a je v rozporu se základními zásadami práva na spravedlivý proces. K prokázání toho, že na něj byl činěn nátlak, a tedy, že jeho projev nebyl svobodný a nelze tak k vzdání se práva na odvolání přihlížet, stěžovatel, kromě svého čestného prohlášení, před správním orgánem, ale i před soudem navrhoval mimo jiné svědecké výpovědi osob zajištěných Policií ČR v rámci této provozovny společnosti Velká Pecka s.r.o. („Rohlík 2017“) téhož dne v rámci jedné akce Policie ČR, které též vypovídaly pod nátlakem, tj. jmenovitě vč. účastníka – R. N., nar. X; A. H., nar. X; V. K., nar. X; O. K., nar. X; R. H., nar. X; V. H., nar. X; V. Y., nar. X; O. T., nar. X; D. Z., nar. X; R. K., nar. X; R. K., nar. X; D. P., nar. X; V. P., nar. X; I. N., nar. X; S. T., nar. X; S. P., nar. X; A. K., nar. X; M. S., nar. X; O. Z., nar. X; S. K., nar. X; I. F., nar. X; a Y. T., nar. X. Otázka, zda byl činěn na stěžovatele nepřipustný nátlak ve vztahu k vzdání se práva na odvolání, je pro rozhodnutí ve věci samé zásadní, a jak správní orgán, tak soud se s ní měly vypořádat; nelze přitom předpokládat, že by o takovémto nátlaku byly správním orgánem zaznamenány údaje ve správním spisu. Ani správní orgán a ani městský soud se uvedeným však náležitě nezabývaly, s důkazními návrhy se nevypořádaly a ani se je nepokusily provést. V této souvislosti stěžovatel také poukazuje na skutečnost, která vyplývá i ze správního spisu, kdy s ním od začátku bylo jednáno tak, že správní orgán měl dopředu již před provedením dokazování jasno o výsledku (viz například pokládání sugestivních a kapciózních otázek správním orgánem: *„Jste si plně vědom svého protiprávního jednání v souvislosti s Vaším neoprávněným výkonem pracovní činnosti na území České republiky a možných důsledků z něj vyplývajících?“*). Již ze samotné této skutečnosti nepřímo plyne, že stěžovatel jako cizinec zadržený v cizí zemi byl vystaven nepřiměřenému nátlaku ze strany správního orgánu, kdy pod hrozbou citelnější újmy tomuto nátlaku logicky podlehl.

[8] Stěžovatel tvrdí, že postup správního orgánu a soudu trpí podstatnou vadou řízení. Správní orgán i městský soud učinily závěr, že vzdání se práva na odvolání proti správnímu vyhoštění je platným právním jednáním, nevypořádaly se s námitkou stěžovatele o opaku, a bez jakéhokoliv relevantního důvodu k uvedenému neprovedly jím navržené důkazy. Uvedeným přístupem tak znemožnily stěžovateli vést obranu a uplatňovat svá práva, což je v rozporu s právem na spravedlivý proces.

[9] Stěžovatel má dále za to, že městský soud nesprávně posoudil vzdání se práva na odvolání proti správnímu vyhoštění jako podání učiněné v souladu § 37 správního řádu; poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 120/2011 – 80, ze dne 6. 1. 2012. Ze spisu správního orgánu nelze dovodit, že by se vzdal svého práva na odvolání ústně, tudíž musí být úkon posuzován jako písemný. V takovém případě pak nejsou splněny požadavky § 37 odst. 2 správního řádu na podání fyzické osoby, tedy co musí taková osoba uvádět (zejména komu je adresováno, místo trvalého pobytu, popřípadě jiné adresy pro doručování). Není bez významu ani to, že toto vzdání se práva předpřipravil správní orgán, a to bez toho, aniž by ho o to stěžovatel žádal; v souladu s výše uvedenou judikaturou správní orgán překročil svou poučovací povinnost s tím, že tento dokument byl zjevně vyhotoven z důvodu, aby si správní orgán zjednodušil svoji situaci. Není bez zajímavosti ani skutečnost, že desítky dalších cizinců zajištěných Policií ČR v rámci jedné akce - provozovny společnosti Velká Pecka s.r.o. („Rohlík 2017“) se také „dobrovolně“ a sami od sebe vzdali práva na odvolání. Je nepochybné, že v daném případě se nejedná o individuální akt, nicméně o systémový přístup správního orgánu. Správní řízení o vyhoštění má závažné důsledky do právní sféry cizince mnohdy se blížící důsledkům spojeným s trestním řízením a s ohledem na uvedené je nutné, aby byla kategoricky dodržována všechna zákonná ustanovení tohoto řízení a věc byla náležitě a odpovědně posouzena. Je v rozporu se zásadami právního státu, aby správní orgán o vyhoštění rozhodoval bez náležité úvahy a respektování práv účastníků, a aby účastníci byli jakkoliv systematicky správním orgánem nabádáni nebo nuceni se vzdát svých procesních práv, zejména pak v daném případě práva na odvolání. Městský soud v Praze pak byl povinen se těmito úvahami zabývat a hodnotit. Rezignace na ochranu zákonnosti procesu správního vyhoštění je pak zásadní vadou postupu Městského soudu v Praze.

[10] Stěžovatel, stejně jako v žalobě, poukázal na skutečnost, že dané správní řízení (které se svým obsahem shoduje s dalšími desítkami řízení zahájenými a provedenými téhož dne a v den následující u stejného prvostupňového správního orgánu) trvalo od zahájení do jeho údajně pravomocného ukončení v prvním stupni v řádu jednotek hodin. Toto je naprosto nestandardní postup a je zcela zjevné, že takto komplexní problematiku přesahující do práva Evropské unie nelze v tak krátké době kvalifikovaně posoudit, když standardní praxí správních orgánů v obdobných věcech je rozhodování v řádu desítek dnů či jednotek měsíců. Celé řízení u správního orgánu tak bylo hektické, zkratkovité, zcela nezohledňující právo na spravedlivý proces a stěžovatel byl následně nátlakem dotlačen k „prohlášení o vzdání se práva na odvolání“, aby mohl odejít od správního orgánu, aniž by si mohl být vědom, o jaké jednání se mohlo jednat. Městský soud sice připustil, že správní řízení bylo krátké, nicméně v tomto nezákonnost postupu správního orgánu neshledal. Stěžovatel má za to, že také tato skutečnost jednoznačně nepřímou prokazuje, že správní orgán vedl řízení o vyhoštění se snahou o jeho co nejrychlejší ukončení, včetně toho, aby se stěžovatel již proti správnímu rozhodnutí neodvolával. Stěžovatel navrhuje, aby

pokračování

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek pro nezákonnost zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný v písemném vyjádření odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, rozsudek městského soudu považuje za správný a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu a z důvodů stěžovatelem uplatněných v kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), přihlížel přitom i k tomu, zda rozsudek netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlídnout ex offio (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud se otázkou soudního přezkumu správního rozhodnutí, kterým bylo odvolání správního orgánu zamítnuto pro nepřipustnost nebo opožděnost, zabýval již v rozsudku ze dne 27. 5. 2010, č. j. 5 As 41/2009 – 91, v němž uvedl: *„Rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřipustnost podle § 92 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti či nepřipustnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit, proto také není odvoláním napadené rozhodnutí na základě opožděného či nepřipustného odvolání současně potvrzováno. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je tedy soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřipustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu.“*

[15] Z uvedeného vyplývá, že městský soud, pokud jde o žalobní námitky stěžovatele, mohl přezkoumat rozhodnutí žalovaného pouze z toho hlediska, zda bylo odvolání stěžovatele po právu zamítnuto jako nepřipustné, či zda žalovaný v tomto směru pochybil. Městský soud se zabýval, resp. měl se zabývat tedy tím, zda lze dospět k závěru, že stěžovatel učinil vzdání se odvolání dobrovolně či jeho projev vůle lze hodnotit jako nesvobodný a vynucený; v takovém případě by vskutku tento úkon stěžovatele nemohl být považován za svobodný projev vůle, který by byl schopen vyvolat právní účinky vzdání se práva. K tomu měl vyhodnotit veškeré okolnosti, za nichž k zadržení stěžovatele došlo, které z obsahu odvolání stěžovatele vyšly najevo, jakož i samotný průběh správního řízení.

[16] Nejvyšší správní soud nejprve zdůrazňuje, že případy, kdy lze zpochybnit úkon účastníka řízení, kterým se vzdává práva na podání odvolání, jsou výjimečné. Vzdání se práva podat odvolání je projevem dispoziční zásady, kterou je ovládáno zahájení odvolacího řízení. Účastník řízení může svého dispozičního práva využít a výslovným projevem vůle se možnosti napadnout rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvoláním vzdát. Pokud o těchto skutečnostech nepanuje žádná pochybnost, pak nastává právem předpokládaná situace, kdy je třeba na jeho posléze podané odvolání nahlížet jako

na nepřípustné, neboť je podáno subjektem, jemuž právo podat odvolání již nepřísluší (§ 81 odst. 2 správního řádu). Vzdání se práva na odvolání je totiž nevratným procesním úkonem účastníka řízení, jehož právní následky, včetně nabytí právní moci rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, je třeba respektovat. To ovšem neplatí za situace, kdy by se prokázalo, že vzdání se práva na odvolání není právně účinné, např. z důvodu chybějících náležitostí vůle či nedostatečné procesní způsobilosti k tomuto úkonu (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2017, č. j. 4 Azs 174/2017 – 51).

[17] V rámci posouzení přípustnosti odvolání je proto nutné zkoumat též podmínky, za kterých bylo vzdání se práva na odvolání učiněno; je nutné zvážit i případné důvody zpochybňující zdánlivě jasnou skutečnost, že se účastník řízení svého práva na odvolání opravdu vzdal. Za tuto skutečnost městský soud bez dalšího vzal podpis stěžovatele pod textem vzdání se práva na odvolání. Jak bylo uvedeno výše, vzdání se práva na odvolání je projevem vůle účastníka řízení, o němž nesmí být pochybnosti. Pokud stěžovatel tvrdil okolnosti svědčící o nedostatku vůle ohledně obsahu tohoto úkonu, musí být postaveno najisto, zda vzdání se bylo učiněno svobodně, vážně, určitě a srozumitelně tak, aby se jednalo o právně relevantní projev vůle, či zda jde naopak o právní jednání zdánlivé, neexistující. V této souvislosti je třeba uvést, že není pravdou, že by stěžovatel v žalobě navrhoval soudu provedení důkazů výsledkem svědků, jak uvádí nyní v kasační stížnosti, nicméně tyto návrhy vznesl v doplnění podaného odvolání, vyplynuly tedy ze správního spisu; žalovaný je přitom ponechal bez povšimnutí. Proto měl městský soud v rámci posouzení skutkového i právního stavu věci a pro učinění závěru o validitě učiněného vzdání se práva na odvolání, potažmo závěru o zákonnosti rozhodnutí žalovaného, tuto skutečnost brát v potaz.

[18] Městský soud s odkazem na obsah správního spisu konstatoval, že prohlášení o vzdání se práva na odvolání podepsané stěžovatelem dne 10. 3. 2017 mělo veškeré náležitosti právního úkonu dle § 37 odst. 2 správního řádu a že k sepsání prohlášení o vzdání se práva na odvolání došlo na základě jeho svobodně projevené vůle, přičemž si musel být vědom případných následků, které jeho právní jednání obnáší; uvedl, že stěžovatel jakožto dospělá a plně svéprávná osoba při jednání před správním orgánem mohl v případě, že nerozuměl úřední osobě, či jakémukoliv poučení, tuto skutečnost správnímu orgánu sdělit. Pokud tak neučinil a do protokolu naopak výslovně uvedl, že tlumočníka nežádá, a následně se dne 10. 3. 2017 výslovně vzdal práva na odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, nelze přisvědčit jeho nynějším tvrzením, že uvedené jednání nezamýšlel, právní důsledky nepředvídal a nejednal na základě své vlastní vůle.

[19] Nejvyšší správní soud závěry městského soudu zcela nesdílí. Především skutečnost, že stěžovatel uvedl, že rozumí česky a v průběhu výsledku reagoval srozumitelně na jednoduché otázky správního orgánu týkající se jeho osobního života a pobytu na území České republiky, ještě nic nevypovídá o tom, zda rozumí, jakožto osoba českého práva neznalá, právním následkům úkonu, který mu byl „předložen“ k podpisu („... *že rozhodnutí o správním vyhoštění se stane pravomocným a vykonatelným*“). V projednávané věci stěžovatel nadto ani vlastnoručně výslovně neuvedl, že se práva na odvolání vzdává, ale pouze připojil podpis pod text vzdání se práva na odvolání, který sepsal správní orgán. Není tedy zřejmé, z čeho žalovaný a potažmo městský soud dovodili, že stěžovatel výslovně učinil úkon vzdání se práva na odvolání.

pokračování

[20] Stěžovatel v odvolání i v žalobě namítá nestandardnost, rychlost a připravenost celého řízení ze strany správního orgánu, jednání pod tlakem, totožný postup žalovaného vůči desítce cizinců, kteří se rovněž „vzdali“ práva na odvolání (na tomto místě Nejvyšší správní soud upozorňuje na zákaz kolektivního vyhoštění dle § 118 odst. 6 zákona o pobytu cizinců a čl. 4 Protokolu č. 4 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod), neporozumění právním následkům vzdání se práva na odvolání. Nelze pominout ani to, že v odvolací lhůtě stěžovatel podal odvolání, v němž rozporuje skutková a právní zjištění, domáhá se tedy meritorního přezkumu. Tyto skutečnosti ve svém kontextu závěru o vážně míněném projevu vůle vzdát se práva na odvolání příliš nesvědčí. Samotná skutečnost, že stěžovatel uvedl, že hodlá vycestovat, kterou městský soud zmiňuje, nemá s otázkou vůle stěžovatele podat odvolání a podrobit celou věc přezkoumání z hlediska zákonnosti, žádnou souvislost. Bylo proto věcí městského soudu tyto skutečnosti posoudit v souvislostech konkrétních událostí a odůvodnit, proč námitky stěžovatele považuje za vyvrácené, resp. za liché. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že v dané věci určité pochybnosti existovaly a městský soud měl v návaznosti na žalobní námitky zkoumat, zda stěžovatel nebyl neprovedením odvolacího přezkumu zkrácen na svých právech.

[21] Nejvyšší správní soud nad rámec uvedeného podotýká, že v rozsudku ze dne 6. 1. 2012, č. j. 5 As 120/2011 – 80 Nejvyšší správní soud uvedl, že „[s]právní orgán zcela jistě může v řízení využít i formulářových podání, jejich účelem je usnadnit procesní postupy účastníkům řízení (nikoli však správního orgánu). Takový postup lze vnímat jako naplnění zásady poučovací obsažené v § 4 odst. 2 správního řádu, která je součástí ústavního práva na právní pomoc obsaženého v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Poučovací povinnost správního orgánu v řízení, které vede, je obecně zaměřena na poučení o procesních právech a povinnostech, nelze ji však vnímat jako návod k tomu, jak mají účastníci řízení v daném případě jednat. Správní orgán musí vždy, využívá-li předem připravená formulářová podání, postupovat tak, aby dostál základním zásadám činnosti správních orgánů (§ 2 až 8 správního řádu) a nezasahoval nepřipustným způsobem do ústavně garantovaných práv účastníků řízení. Svou pravomoc může správní orgán uplatňovat pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem svěřena a pouze v takovém rozsahu (zásada zákazu zneužití pravomoci - § 2 odst. 2 správního řádu). Při výkonu své pravomoci je správní orgán přitom vázán právními předpisy (zásada legality), při jejichž aplikaci musí z výše uvedené zásady obsažené v § 2 správního řádu a priori vycházet“ (zvýraznění provedeno nyní pátým senátem). V intencích uvedeného se měl městský soud zabývat i otázkou, zda správní orgán svým postupem nevybočil z mantinelů poučovací povinnosti striktně vymezené v § 68 odst. 5 správního řádu: „V poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává.“ Pokud správní orgán použil „přichystané“ vzdání se práva na odvolání, měl by přesvědčivě tento svůj postup, v jiných věcech správního vyhoštění nepoužívaný, uspokojivě vysvětlit; jinými slovy zdůvodnit, proč v daném případě nerespektoval běžnou správní praxi, kdy účastníkům vyhošťovacího řízení vzdání se práva na odvolání nepředkládá, resp. proč v daném případě považoval připravené formulářové podání za výraz právní pomoci ve smyslu § 4 odst. 2 správního řádu, resp. čl. 37. Listiny základních práv a svobod.

[22] Nejvyšší správní soud dospěl k názoru, že závěr o tom, že podání, které posoudil žalovaný a poté i městský soud jako účinné vzdání se práva na odvolání, je přinejmenším předčasný.

[23] Nejvyšší správní soud kasační námitky stěžovatele shledal důvodné, a proto rozsudek městského soudu dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je městský soud vázán právním názorem výše vysloveným; současně rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu